

عربستان، امارات و کویت تولید خود را بیش از تعهد اوپک پلاس کاهش می‌دهند | موضع نفتی جبهه عربی

عربستان که رهبری غیررسمی گروه اوپک پلاس را بر عهده دارد اعلام کرد در راستای کمک به توازن عرضه و تقاضا، تولیدش را یک میلیون بشکه در روز بیش از تعهدی که به توافق این گروه دارد، کاهش می‌دهد. این در حالی است که این کشور در ماه مارس جنگ نفتی را در بازار راه انداخته بود که به واسطه آن قیمت نفت به سطوح بسیار پایینی سقوط کرد. امارات متحده عربی و کویت نیز موضع مشابهی را اتخاذ کرده‌اند و گفته‌اند در مجموع ۱۸۰ هزار بشکه در روز بر کاهش تولید متعهد شده در توافق می‌افزایند.

با این وجود برخی کشورها تاکنون پایبندی خود را به این توافق اثبات نکرده‌اند. برای مثال عراق که پیش از این نیز چندان به توافقات این گروه متعهد نبود، با کاهش تولید یک میلیون بشکه‌ای در روز مشکل دارد و هنوز مذاکرات بین دولت و شرکت‌های نفتی مشغول در این کشور به نتیجه ملموسی نرسیده است. علاوه بر این، نیجریه به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده آفریقایی در این گروه نیز کاملاً طبق

سهمیه خود تولید نکرده و از تعهد خود عقب مانده است. گفته می‌شود دیگر کشور آفریقایی، آنگولا نیز وضعیت مشابهی دارد. اما بزرگ ترین تولیدکننده غیر اوپکی این گروه یعنی روسیه در ابتدای ماه جاری حدود یک میلیون بشکه در روز بیش از سهمیه خود که ۵/۸ میلیون بشکه روزانه است، تولید کرده است. هنوز معلوم نیست این کشور در حدود یک ماه و نیم باقی‌مانده از مرحله اول توافق نفتی این کم‌کاری را جبران خواهد کرد یا خیر. کاهش تولید جدید عربستان از یک نظر نمادین است، چراکه بسیاری از کارشناسان برای مدت طولانی بر این موضوع تاکید می‌کردند که این کشور در صورت تولید کمتر از ۸ میلیون بشکه در روز با مشکلات درآمدی زیادی روبه‌رو خواهد شد. اگر عربستان به گفته خود متعهد باشد، ماه آینده تولید این کشور به کمتر از ۵/۷ میلیون بشکه در روز یعنی کمترین میزان تولید در ۱۸ سال اخیر خواهد رسید. این امر دوشنبه به‌صورت مقطعی بر قیمت نفت تاثیر گذاشت و آن را از روند کاهشی به مسیر افزایشی برد اما در نهایت با قیمتی پایین‌تر از روز گذشته بسته شد. با این حال، دیروز تا لحظه تنظیم این گزارش (ساعت ۱۷ به وقت تهران)، نفت خام آمریکا با یک دلار و ۴۰ سنت افزایش معادل ۸/۵ درصد به قیمت ۵/۲۵ دلار بر بشکه رسید. همزمان نفت برنت نیز با حدود یک‌دلار رشد معادل ۲/۳ درصد در قیمت ۶/۳۰ دلار در هر بشکه معامله شد.

دلایل تعمیق تولید عربستان

مدت کمی پس از آنکه عربستان برنامه اقدامات ریاضت اقتصادی خود را اعلام کرد، این کشور گفت قصد دارد در ماه ژوئن فقط ۵/۷ میلیون بشکه در روز نفت تولید کند. این به معنای پایین آمدن تولید این کشور به سطح سال ۲۰۰۲ است. ریاض این اقدام را در حالی انجام می‌دهد که در نشست ماه گذشته اوپک پلاس متعهد شده بود ۵/۸ میلیون بشکه در روز نفت تولید کند. از نظر خاویربلاس، نویسنده ارشد بلومبرگ عربستان به این دلیل ناچار به این کار شده که به شدت دچار بحران مالی ناشی از همه‌گیری جهانی کووید-۱۹ و سقوط قیمت نفت است. از آنجا که این کشور بخش بزرگی از بودجه خود را متکی به منابع فروش نفت می‌بیند، در تلاش است تا از طریق کاهش تولید علاوه بر تعهد خود بهای طلای سیاه را تقویت کند و دیگر تولیدکنندگان گروه را نیز به پایبندی به سهمیه خود تشویق کند. در این مورد وزیر انرژی عربستان شاهزاده عبدالعزیز بن‌سلمان می‌گوید: «ما بدون تحمیل، در حال عمل مانند یک نمونه برای دیگر تولیدکننده‌ها هستیم.» این مقام عربستانی می‌افزاید: «ما باید از منحنی (نمودار

قیمت نفت) جلوتر باشیم.» او همچنین در مورد کاهش تولید داوطلبانه کشورهای خارج از توافق نیز گفته این کاهشها به طور مضاعفی روند بازگشت توازن به بازار را شتاب میبخشد.

از نظر بلاس این اقدام عربستان نشانه وضعیت اضطراری ریاض در زمانی است که قیمت نفت منجر به کاهش عمیق هزینه عمومی و سه برابر شدن مالیات ارزش افزوده شده است. علاوه بر این، چنین امری آخرین اقدام عربستان برای عقبنشینی از رویه تولید حداکثری در زمان جنگ قیمتی است.

اما نکته‌ای که نباید از نظر دور بماند این است که فقط چند روز قبل از تصمیم نفتی عربستان، ملک سلمان و دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا در تماسی تلفنی وضعیت بازار نفت را بررسی کردند و بر اهمیت ثبات در بازار جهانی انرژی تاکید کردند. نزدیکی زمانی این دو اتفاق این شائبه را به ذهن متبادر می‌کند که ترامپ در این تصمیم نقش داشته است. آمریکا پیش از این نیز عربستان، روسیه و دیگر کشورها را به کاهش تولید تشویق کرده تا صنعت نفت این کشور بیش از این آسیب نبیند. در مقطعی ترامپ حتی عربستان را تهدید کرده بود اگر تولیدش را کاهش ندهد، حمایت نظامی از این کشور را پس از چند دهه متوقف خواهد کرد. این اتفاقات در شرایطی رخ می‌دهد که عربستان پیش از این تولیدش را به رکورد ۳/۱۲ میلیون بشکه در روز رسانده بود. این کشور محموله‌های زیادی از نفت خام را به آمریکا روانه کرده بود که با اعتراض برخی تولیدکننده‌ها در این کشور و بعضی از نمایندگان کنگره همراه شد.

عبور از خط تولید ۸ میلیون بشکه در روز برای عربستان و تحلیلگران معنایی نمادین دارد. چراکه بسیاری از تحلیلگران و مشاوران نفتی مدتها می‌گفتند عربستان از این مرز عبور نخواهد کرد چون تولید کمتر از این میزان بر درآمد نفتی این کشور تاثیر بسیار مخربی خواهد داشت. با این حال، به نظر می‌رسد عربستان که اقدامات ریاضت اقتصادی به ارزش حدود ۲۷ میلیارد دلار را پیش گرفته، گزینه‌های زیادی در اختیار ندارد. در همین راستا، متحدان استراتژیک عربستان یعنی امارات و کویت نیز اعلام کرده‌اند به ترتیب ۱۰۰ هزار و ۸۰ هزار بشکه در روز از تولید خود علاوه بر توافق اوپک پلاس می‌کاهند.